

**ONDERWIJS
OP KOERS**

**ONDERWIJSVISIE VU
GECONCRETISEERD**

VU **VRIJE
UNIVERSITEIT
AMSTERDAM**

IS VERDER KIJKEN

INHOUD

INLEIDING	3
ACADEMISCH BURGERSCHAP	6
Commitment tussen docenten, studenten en organisatie	7
Studentbegeleiding en -ondersteuning	9
Streven naar persoonlijke leerervaringen	11
UNIVERSITY COMMUNITY	13
Diversiteit	14
Talent	16
Internationalisering	18
MAATSCHAPPELIJKE RELEVANTIE	20

CONCRETISERING VAN DE ONDERWIJSVISIE VU

De concretisering van de VU onderwijsvisie is het gevolg van een initiatief van de leden van de Leergang Onderwijskundig Leiderschap 2013-2014¹². Dit document is een leidraad voor iedereen die aan de VU werkt en studeert. Het document wordt als kennismaking aan nieuwe studenten en docenten overhandigd: het toont waar de VU voor staat: "dit kun je van ons verwachten en dit verwachten wij van jou als student/docent".

De drie kernwaarden 'open', 'persoonlijk' en 'verantwoordelijk' vormen de context voor deze vertaling van de onderwijsvisie naar de onderwijspraktijk. Daarnaast wordt bij ieder aspect onderscheid gemaakt tussen drie rollen: de rol van de student, van de docent en van de organisatie (op verschillende niveaus). De verwachtingen voor iedere rol zijn beschreven. Het document laat zien waar de VU als onderwijsinstelling voor staat, wat de VU onderscheidend maakt en welk gedrag en welke houding van studenten, docenten en de organisatie daarbij passen. Waar mogelijk is gebruik gemaakt van het Instellingsplan 2015-2020.

In de onderwijsvisie staan drie kernwaarden centraal: open, persoonlijk en verantwoordelijk. De drie kernwaarden zijn in het concept Instellingsplan 2015-2020 als volgt geformuleerd.

Open: De VU staat open voor diversiteit in disciplines, nationaliteiten en levensbeschouwingen en biedt daartoe een inspirerende ontmoetingsplaats. De VU geeft ruimte om met elkaar het debat aan te gaan hoe levensovertuigingen ingrijpen op de wetenschaps-

beoefening. Confrontatie van verschillen leidt tot nieuwe inzichten, tot scherpte en helderheid, tot wetenschappelijke ontwikkeling. Dit delen we met de samenleving.

Persoonlijk: De identiteit van de student en de docent doet ertoe. Niet alleen de inhoud van het curriculum en de literatuur is van belang, ook de man of vrouw 'voor de klas'. De persoonlijke noot kan op vele manieren een plaats krijgen, zoals via persoonlijke begeleiding bij een afstudeerproject en in kleinschalige onderwijsvormen.

Verantwoordelijk: Ons onderwijs en onderzoek sluiten aan bij maatschappelijke vraagstukken. De VU stimuleert studenten en medewerkers positie in te nemen en open te staan voor de ander en voor wat anders is. De VU spreekt haar studenten tijdens de studie aan op het nemen van verantwoordelijkheid. Die verantwoordelijkheid betreft niet alleen het succesvol doorlopen van de studieloopbaan en een adequate voorbereiding op een beroepspraktijk, maar evenzeer het leveren van een inhoudsvolle bijdrage aan de (academische) gemeenschap.

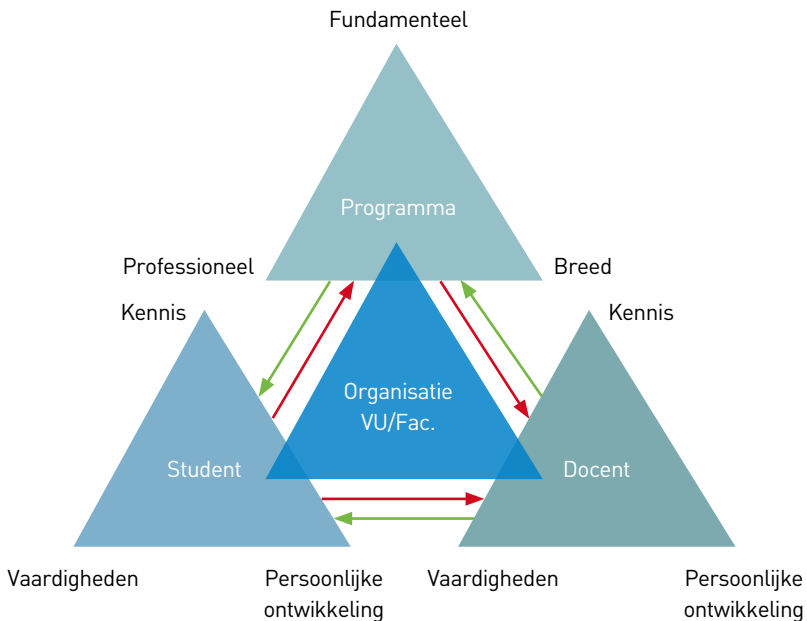
1 Het initiatief vindt zijn oorsprong in 'Teaching and learning at Uppsala University: guidelines for educational activity and development' (2008).

2 De opstellers bedanken de leden van de Leergang Onderwijskundig Leiderschap 2013-2014, de leiding van de Leergang, Hans van Hout en Hetty Grunefeld, de Rector Magnificus van de VU, Frank van der Duyn Schouten, Mareanne Karssen, de leden van het OPDO, de leden van de USR, de deelnemers aan de workshop op de VU Onderwijsdag 2015 en alle andere personen die hebben bijgedragen aan de totstandkoming van de concretisering van de Onderwijsvisie VU.

Uitgangspunt voor deze concretisering van de onderwijsvisie is dat het onderwijs rust op drie van elkaar afhankelijke en nauw aan elkaar gerelateerde pijlers, namelijk de student, de docent en het programma en wordt gefaciliteerd door de organisatie (VU/Faculteiten). Als één van de pijlers het 'begeeft' of 'scheuren vertoont' heeft dit gevolgen voor het onderwijs. Daarom spreken we bij voorkeur niet alleen van professionalisering van de docent/ onderzoeker, maar ook van professionalisering van de student; het is in beider belang het beste uit elkaar te halen. In onderstaande figuur zet 'rood' de docent centraal. Dat wil zeggen dat het programma is opgesteld op

basis van de inhoudelijke expertise van de docent (i.c. de onderzoeksgroep waartoe hij of zij behoort). Het programma is overwegend aanbodgestuurd. 'Groen' zet de student centraal. Dat wil zeggen dat het programma is afgestemd op de behoefte van de student. Hij of zij wordt in de gelegenheid gesteld binnen bepaalde marges zelf zijn of haar onderwijsprogramma samen te stellen. Het programma is overwegend vraaggestuurd. De VU heeft de keuze gemaakt de student centraal te zetten. Binnen elke driehoek zoekt een partij het optimum, waarbij de organisatie als geheel zorgt voor de afstemming van de drie pijlers. Schematisch ziet dat er als volgt uit.

Portfolio van opleidingen

De concretisering van de VU onderwijsvisie is opgesteld vanuit de gedachte dat de student, de docent en de organisatie zich actief opstellen. Dit is tot uitdrukking gebracht middels het gebruik van (daar waar van toepassing) activerende werkwoorden.

De onderwijsvisie wordt besproken aan de hand van zeven thema's, geclusterd onder drie overkoepelende thema's, namelijk academisch burgerschap, diversiteit en maatschappelijke relevantie.

1. Academisch Burgerschap

- a. Commitment tussen docenten, studenten en organisatie
- b. Studentbegeleiding en -ondersteuning
- c. Streven naar persoonlijke leerervaringen

2. University community

- a. Diversiteit
- b. Talent
- c. Internationalisering

3. Maatschappelijke relevantie

ACADEMISCH BURGERSCHAP

In de eerste drie thema's wordt invulling gegeven aan wat academisch burgerschap van studenten kan worden genoemd. De invulling daarvan is een leerproces (academisch en persoonlijk) dat studenten individueel en samen met collega-studenten en met begeleiding van en ondersteuning door studentmentoren, docenten en tutoren en met hulp van de organisatie (zoals de studieadviseurs) vorm geven.

COMMITMENT TUSSEN DOCENTEN, STUDENTEN EN ORGANISATIE

Het is de ambitie van de VU talent tot rijpheid te brengen door het opleiden van academische professionals die in staat zijn zelfstandig te denken en wetenschappelijk te redeneren, die problemen kunnen oplossen, in staat zijn ongedachte verbanden te leggen, die zich bewust zijn van hun eigen vooronderstellingen en die van anderen, bereid zijn verantwoordelijkheid te nemen en verant-

woording af te leggen en in staat zijn leiding te geven in een maatschappij die zich kenmerkt door een hoge mate van dynamiek, diversiteit, complexiteit en globalisering. Om de ambitie te realiseren is niet alleen commitment van docenten en studenten nodig, maar ook commitment van de organisatie richting docenten en studenten.

Rol student

Committeert zich en voelt zich verantwoordelijk voor het behalen van het bachelor-diploma in vier jaar en een masterdiploma volgens een nominale studieduur.

Rol docent

Heeft een belangrijke inbreng in het proces van de academische vorming van de student. Dat begint in het eerste bachelorjaar met onderwijs gericht op academische vorming en eindigt in het derde bachelorjaar en in de master in een meester-gezelrelatie.

Rol organisatie

Draagt via matching en voorlichtingsbijeenkomsten bij aan een optimale match tussen student en opleiding om zo het behalen van een diploma binnen de gestelde tijd mogelijk te maken.

Creëert een optimale leeromgeving om studenten binnen de gestelde tijd de eindkwalificaties van de opleiding te laten behalen.

Onderhoudt contact met alumni.

Rol student

Heeft een open en actieve leerhouding.

Heeft een onderzoekende attitude in het leerproces.

Stelt vragen en accepteert dat antwoorden soms niet direct voorhanden zijn.

Spreekt docenten aan op hun verantwoordelijkheid.

Draagt verantwoordelijkheid voor de eigen opleiding en het eigen leerproces en accepteert dat docenten hen aanspreken op de eigen verantwoordelijkheid, reflecteert hierop en past gedrag aan.

Gedraagt zich als professioneel academisch burger: tekent in en schrijft zich uit, levert op tijd in, verwerkt feedback, communiceert volgens gangbare omgangsvormen met docenten, evalueert, etc.

Rol docent

Zet studenten actief aan tot het verwerven van kennis, inzicht en vaardigheden en/of competenties.

Beheerst een breed repertoire van werk- en toetsvormen en is daarmee in staat studenten gedifferentieerd onderwijs aan te bieden.

Stimuleert een onderzoekende houding onder studenten door vragen te stellen, meningen te vragen, prikkelende uitspraken te doen, etc.

Beantwoordt vragen en geeft aan dat sommige antwoorden niet voorhanden zijn.

Is bereid om van de student te leren.

Spreekt studenten aan op hun verantwoordelijkheid.

Accepteert dat studenten hem of haar aanspreken op de eigen verantwoordelijkheid, reflecteert hierop en past gedrag aan.

Gedraagt zich als professioneel academisch burger: geeft tijdige feedback, kijkt tijdig na, volgt een transparant beoordelingsbeleid, communiceert volgens gangbare omgangsvormen met studenten, etc.

Rol organisatie

Stimuleert de ontmoeting tussen studenten onderling, tussen studenten en docenten en tussen studenten, docenten en alumni en biedt daarvoor faciliteiten aan.

Zorgt voor sociale binding.

Stimuleert onderwijsvernieuwing en organiseert de borging van de onderwijskwaliteit.

Biedt binnen een curriculum een optimale mix aan werk- en toetsvormen om zo doelgericht aan de eindtermen van een vak en een opleiding tegemoet te komen.

Faciliteert de ontwikkeling tot academisch burgerschap en ziet toe dat docenten zich gedragen als een academisch burger en als rolmodel fungeren.

STUDENTBEGELEIDING EN STUDENTONDERSTEUNING

Voor het leerproces van de student is een persoonlijke en open relatie tussen student en docent van belang. Hierin staat oog voor diversiteit onder studenten en docenten voorop. Een open relatie tussen student en docent veronderstelt integriteit van beide kanten: respect voor elkaars eigenheid. Centraal in het persoonlijk leerproces staat interactie tussen student en docent in verschillende van elkaar afhankelijke contextgebonden rollen. De relatie is altijd ongelijk, maar van een andere orde tijdens hoorcolleges, in werkgroepen en wezenlijk

anders tijdens het thesisproces gedurende activiteiten gericht op studiebegeleiding en -ondersteuning. Sommige rollen worden tegelijkertijd gespeeld. Studenten en docenten zullen hier professioneel mee om moeten gaan. Gedurende het hele traject van studentbegeleiding speelt feedback een belangrijke rol. Feedback begint bij het matchingsproces, en gaat via het mentoraat en tutoraat naar een meester-gezel relatie in de eindfase van de opleiding. Naast open en persoonlijk, is de derde VU kernwaarde, verantwoordelijk, juist hier van groot belang.

Rol student

Draagt actief bij aan de activiteiten in het kader van het mentoraat en tutoraat om zo te werken aan de eigen invulling van academisch burgerschap maar ook om bij te dragen aan dat van mede-studenten.

Rol docent

Participeert in matchings-activiteiten.

Ondersteunt de student bij de overgang van een voor het VWO geschikte leerstijl naar een voor de universiteit geschikte leerstijl.

Rol organisatie

Biedt toekomstige studenten de mogelijkheid zich middels matchingsactiviteiten een beeld te vormen van studeren aan de VU.

Faciliteert mentoren en tutoren en biedt hen trainingen aan.

Rol student	Rol docent	Rol organisatie
<p>Is verantwoordelijk voor zijn of haar studiesucces en is bereid en in staat te reflecteren op het eigen leerproces.</p> <p>Toont een actieve houding in het zelf zoeken naar antwoorden op en hulp bij academische en persoonlijke vragen of problemen.</p> <p>Toont zijn of haar onzekerheid bij het maken van studie-gerelateerde keuzes die mede de studieloopbaan bepalen.</p>	<p>Spreekt de student aan op zijn of haar verantwoordelijkheid. Biedt antwoord op vragen en maakt informatie voor studenten tijdig beschikbaar.</p> <p>Signaleert studiegerelateerde of persoonlijke problemen bij studenten en kan verwijzen naar extra (studie)begeleiding.</p> <p>Helpt een student bij inzicht krijgen in beroepsperspectieven en bij het maken van studiegerelateerde keuzes die mede de studieloopbaan bepalen. Stuurt zo nodig studenten in het maken van keuzes.</p>	<p>Bewaakt actief de voortgang van de student.</p> <p>Verzorgt faciliteiten³ voor studenten met een beperking en faciliteert studenten die topsport bedrijven.</p> <p>Faciliteert studieadviseurs en studentepsychologen.</p> <p>Zorgt voor een optimale, veilige, infrastructuur voorzien van een verwijsstelsel.</p> <p>Zet alumni actief in bij het studie- en beroepskeuzeprocess van studenten.</p>
<p>Is ontvankelijk voor kritische feedback en past zijn of haar handelen daarop aan.</p>	<p>Neemt verantwoordelijkheid en geeft constructieve, eerlijke en afgewogen feedback op de kwaliteiten van de student en op zijn of haar functioneren.</p>	<p>Creëert faciliteiten om het feedbackproces te ondersteunen.</p>

3 Zie Onderwijs op Koers: Beleidsplan functiebeperking (februari 2013) voor details.

STREVEN NAAR PERSOONLIJKE LEERERVARINGEN

De persoonlijke kennis, ervaringen en levensbeschouwelijke identiteit van iedere student worden optimaal benut voor het inrichten van het persoonlijke leerproces. Studenten leren daarbij ook hoe ze zich verhouden tot anderen met wie ze deel uitmaken van de samenleving. Een internationale studie-ervaring kan sterk bijdragen

aan dit persoonlijke leerproces, evenals bestuurlijke, organisatorische en/of sociaal-maatschappelijke activiteiten van de studenten. De VU biedt studenten een basis voor 'een leven lang leren' en leidt studenten op tot academici die voortdurend bereid zijn en gemotiveerd zijn om verder te kijken.

Rol student	Rol docent	Rol organisatie
<p>Neemt zelf verantwoordelijkheid voor het persoonlijke leerproces en draagt bij aan dat van anderen.</p> <p>Neemt evaluaties serieus en vult deze eerlijk in, zonder zich daarbij te laten leiden door de 'populariteit' van de docent.</p> <p>Draagt zo kritisch doch constructief bij aan de evaluatie van het onderwijs en komt met verbetervoorstellen.</p>	<p>Creëert een veilige leeromgeving waar studenten zich optimaal in kunnen ontplooiën en een eigen leerproces kunnen ontwikkelen.</p> <p>Streeft ernaar een persoonlijke dimensie in het onderwijs aan te brengen.</p> <p>Spreekt studenten aan op hun verantwoordelijkheid voor het persoonlijke leerproces.</p> <p>Verbeter het onderwijs continu in samenwerking met collega-docenten en studenten: proactief en reactief.</p>	<p>Faciliteert en zorgt voor een veilige omgeving.</p> <p>Zorgt ervoor dat alle cursussen worden geëvalueerd.</p> <p>Bespreekt evaluaties met docent en de Opleidingscommissie en denkt mee over vervolgstappen.</p>

Rol student

Ontwikkelt zich continu, vernieuwt samen met docenten het onderwijs, verkent grenzen en verlegt die, leert dat kennis verouderd en voortdurend dient te worden vernieuwd, realiseert zich dat zoekprocedures naar de juiste kennis continu aan verandering onderhevig zijn, weet dat kennis elders aangevuld kan worden.

Dit proces stopt niet met het behalen van een diploma.

Maakt gebruik van de stimulerende omgeving van de universiteit.

Maakt gebruik van de mogelijkheden om bestuurlijk of organisatorisch actief en sociaal betrokken te zijn, en/of verdieping /verbreding te zoeken in of naast de studie.

Rol docent

Ontwikkelt zich continu, vernieuwt samen met studenten het onderwijs, verkent grenzen en verlegt die, leert dat kennis verouderd en voortdurend dient te worden vernieuwd, realiseert zich dat zoekprocedures naar de juiste kennis continu aan verandering onderhevig zijn, weet dat kennis elders aangevuld kan worden.

Begeleidt studenten om het 'een leven lang leren' proces op gang te brengen en te laten uitgroeien tot een duurzaam leerproces.

Draagt zorg voor het opleiden tot zelfstandige en betrokken academicus die in staat is zelfstandig te denken, wetenschappelijk te redeneren en problemen op te lossen.

Rol organisatie

Zorgt voor een toegankelijk aanbod van postacademisch onderwijs passend bij de moderne afgestudeerde, van hoog niveau, tot op elke leeftijd.

Biedt studenten actief de ruimte om extra-curriculair actief te zijn naast de bacheloropleiding zolang de bachelor in vier jaar afgerond wordt. Zorgt voor een adequate informatievoorziening hierover.

UNIVERSITY COMMUNITY

Actief werken aan 'community building' is van wezenlijk belang voor een organisatie die zich kenmerkt door een grote diversiteit aan nationaliteiten, etniciteiten, levensbeschouwelijke en politieke voorkeuren en instroom (zij-instromers, eerstegeneratie-studenten). Communities bestaan op zeer veel niveaus: de universiteit, de faculteit, de opleiding, zelfs op minorniveau. Een Honours community doorkruist de verschillende niveaus.

'Community building' is geen taak van hetzij de docent, hetzij de student. Een community ontstaat als vanzelf, maar is vooral van belang naarmate 'internationalisering' en 'diversiteit' in alle gedaanten meer de agenda bepalen (zoals bij de VU). Stimulering is niet genoeg, een goede organisatie is nodig om de juiste randvoorwaarden te scheppen. Daarbinnen is 'community building' gebaat bij tweerichtingsverkeer: van docent naar student, en van student naar docent. De organisatie speelt hierbij een zeer belangrijke rol: aanbieden van extra-curriculaire activiteiten, docentprofessionalisering met het oog op diversiteit, talent en internationalisering, aantrekkelijke internationale campus, strategische keuze voor partneruniversiteiten, etc. (zie ook IP 2015-2020).

De thema's diversiteit, talent en internationalisering herbergen alle drie kenmerken van 'community building'. Deze worden niet expliciet benoemd, maar komen voort uit de formulering van de docent- en studentrollen. In het algemeen geldt dat de VU en de faculteiten beleid ontwikkelen dat expliciet gericht is op community building.

DIVERSITEIT

De VU waardeert en stimuleert diversiteit binnen de studentenpopulatie. De kracht van diversiteit ligt hierin dat deze rijke verscheidenheid niet latent en onbesproken blijft, maar juist zowel in het onderwijs als in het buiten-curriculaire academisch leven expliciet wordt uitgedaagd. Zo leren studenten zich op evenwichtige wijze te verhouden tot anderen met wie ze deel uitmaken van een samenleving die zich kenmerkt door diversiteit en complexiteit. Voor een optimaal leerproces dient de diversiteit onderkend te worden. Om leeractiviteiten aan te laten sluiten op de diversiteit

dienen docenten professioneel toegerust te worden. Openheid voor diversiteit vergt een open leeromgeving, met adequate informatievoorziening.

Een 'community of learners' toegepast op een student- en docentpopulatie rijk aan diversiteit impliceert meer dan samenwerken, leren en onderzoeken: verbinding tot stand brengen, samen uitzoeken, samen verkennen, samen vooroordelen bespreken, irritaties bespreekbaar maken, open staan voor kritiek, begrip opbrengen, culturele verschillen kennen, duiden en accepteren.

Rol student	Rol docent	Rol organisatie
Staat open voor diversiteit onder medestudenten en docenten.	Is zich bewust van diversiteit van studenten en mededocenten en handelt daarnaar. Herkent en erkent de signalen van diversiteitgerelateerde spanningen en conflicten onder studenten, en anticipeert hierop door het gesprek aan te gaan en de spanning bespreekbaar te maken.	Is op alle niveaus gespitst op incidenten, anticipeert op te verwachten spanningen, handelt adequaat, snel en rechtvaardig. Richt een open leeromgeving in zonder belemmeringen voor specifieke groepen studenten.

Rol student

Accepteert verschillen en helpt anderen waar mogelijk.

Gaat de dialoog aan met de docent en medestudenten en stelt zich open op; een dialoog is tweerichtingsverkeer.

Benut de ruimte voor debat en uitwisseling van standpunten over hoe persoonlijke levens-overtuigingen en culturele inbedding ingrijpen op wetenschapsbeoefening.

Rol docent

Ontwikkelt zich continu, Accepteert verschillen en kan hetzelfde onderwijs op didactisch verschillende manieren brengen, zodat de boodschap op verschillende niveaus overkomt.

Gaat de dialoog aan met de student en mededocenten en stelt zichzelf open op; een dialoog is tweerichtingsverkeer.

Benut de ruimte voor debat en uitwisseling van standpunten over hoe persoonlijke levens-overtuigingen en culturele inbedding ingrijpen op wetenschapsbeoefening.

Bewaakt de grens tussen een wetenschappelijk debat vanuit diverse overtuigingen en discriminerende uitlatingen.

Rol organisatie

Professionaliseert het docentenkorps en biedt docenten onderwijs op maat aan: diversiteitsensitief⁴

Richt studentbegeleiding zo in dat tegemoet wordt gekomen aan de diverse populatie en laat zien dat een diverse populatie meer is dan de som der delen.

Draagt het belang van diversiteit uit door hier gedurende het hele onderwijs-traject (van Pre-University College, via tutoraat en alumni) de aandacht op te vestigen.

Streeft een docentenkorps na dat een afspiegeling is van de maatschappij.

⁴ Onderwijsmethoden en strategieën die ertoe bijdragen dat alle studenten, ongeacht hun etnische, culturele, levensbeschouwelijke achtergronden en verschillen in potentie en leerstijl, het beste uit zichzelf halen. Gebruikmaking van diversiteit maakt het onderwijs rijker en brengt het uiteindelijk op een hoger niveau. De organisatie stuurt op de ontwikkeling en implementatie en evaluatie van onderwijs- en beleidsondersteunende arrangementen. Deze tekst is overgenomen, maar aangepast, uit het projectvoorstel Diversiteitsensitief Onderwijs VU.

TALENT

Rol student	Rol docent	Rol organisatie
<p>Benut maximaal zijn of haar talent en toont groei in het persoonlijke leer- en ontwikkelproces en de studie.</p>	<p>Is als talent een rolmodel voor de studenten.</p> <p>Daagt studenten uit door het inzetten van een breed spectrum van werk- en toetsvormen en doceren op verschillende niveaus.</p>	<p>Biedt onderwijs aan dat studenten uitdaagt om zo het beste uit hen te halen.</p> <p>Herkent verschillende talenten en ambities van studenten en maakt mogelijk en zorgt ervoor dat alle groepen bediend worden. Dit betekent ook dat studenten met te weinig inzet of te weinig groei hierop tijdig worden geattendeerd.</p> <p>Bereidt aankomende studenten zo goed mogelijk voor door het aanbieden van een Pre-University traject.</p>

Rol student

Zoekt de bovengrens van zijn of haar kunnen op en maakt gebruik van de mogelijkheden die er zijn deze grens op te rekken op academisch, bestuurlijk, kunstzinnig, cultureel of maatschappelijk gebied of in de topsport.

Staat open voor andere wetenschappelijke inzichten en zienswijzen en wisselt actief standpunten uit.

Rol docent

Herkent en signaleert verschillende soorten talent en ambities van studenten en anticipeert daarop door studenten te wijzen op:

- het Honoursprogramma;
- mogelijkheden om te excelleren en verschillende talenten (bijvoorbeeld op bestuurlijk, kunstzinnig, cultureel of maatschappelijk gebied of in de topsport) te ontplooiën, zoals bijvoorbeeld in het community service project);
- cursussen/hulpprogramma's.

Accepteert verschillen in disciplinaire achtergrond en kan hetzelfde onderwijs op didactisch verschillende manieren brengen zodat de boodschap op verschillende niveaus overkomt.

Legt verbanden tussen de diverse disciplines.

Rol organisatie

Stimuleert studenten tot het ontwikkelen en tonen van hun talenten door prijzen uit te reiken en waardering uit te spreken voor diverse talenten (intellectueel, bestuurlijk-organisatorisch, maatschappelijk-relevant).

Zorgt ervoor dat docenten zich (kunnen) bijscholen in het verzorgen van Honours-onderwijs.

INTERNATIONALISERING EN 'INTERNATIONALIZATION AT HOME'

Internationalisering is meer dan onderwijs in de Engelse taal. Aandacht voor internationalisering gaat hand in hand met aandacht voor diversiteit. Studenten die vanuit het buitenland komen studeren aan de VU, geven samen met de VU-studenten vorm aan 'Internationalization at home'. Dit alles is alleen mogelijk als de VU dit faciliteert: voorzieningen in het Engels, ondersteuning in

het Engels, docenten die de internationale ambiance aanvoelen en omarmen, Nederlandse studenten die buitenlandse studenten verwelkomen, wegwijs maken en deelgenoot maken van het VU studentenleven op en buiten de campus. De buitenlandse gasten zijn cruciaal in het proces van 'Internationalization at home'.

Internationalisering

Rol student	Rol docent	Rol organisatie
Gebruikt de geboden kansen om het leerproces te verbreden door in het buitenland kennis en ervaring op te doen om zo de eigen grenzen te leren kennen en te verleggen.	Benadrukt in contact met studenten het belang van buitenlandervaringen. Zorgt voor inbedding van de internationale ervaringen en lopend onderzoek in het studieonderdeel waar hij of zij verantwoordelijk voor is.	Realiseert en faciliteert minimaal één buitenlandervaring voor iedere bachelorstudent. Werft internationaal wetenschappelijk personeel met inachtneming dat het docentenkorps een afspiegeling is van de maatschappij.

Internationalization at home

Rol student	Rol docent	Rol organisatie
<p>Betrekt niet-Nederlandse studenten bij gesprekken en buitenuniversitaire activiteiten in en buiten de campus.</p> <p>Is buddy van een buitenlandse student.</p>	<p>Betrekt niet-Nederlandse studenten bij gesprekken en betreft hen actief bij het onderwijs.</p> <p>Stimuleert community-vorming door actieve op samenwerking gerichte maatregelen in het onderwijs.</p>	<p>Faciliteert en internationaliseert de campus, zorgt voor open communicatie op een veilige campus.</p> <p>De communicatie vanuit opleiding/faculteit/universiteit is tweetalig.</p> <p>Faciliteert een buddysysteem.</p>
<p>Participeert actief in het onderwijs, werkt samen met buitenlandse studenten.</p> <p>Spreekt Engels en accepteert dat niet alle docenten en medestudenten Oxford Engels op hetzelfde niveau beheersen.</p>	<p>Geeft vorm aan een 'international classroom': past werken toetsvormen aan, zet actieve interactie voorop, stimuleert samenwerking, etc.</p> <p>Spreekt Engels, en kan onderwijs verzorgen in het Engels.</p>	<p>Creëert een veilige leeromgeving waar ook buitenlandse studenten zich optimaal in kunnen ontplooiën en een eigen leerproces kunnen ontwikkelen.</p> <p>Biedt taalcursussen aan voor studenten en docenten.</p>
<p>Staat open voor andere wetenschappelijke inzichten en zienswijzen en wisselt actief standpunten uit.</p>	<p>Is zich bewust van de diversiteit in culturele achtergrond, verschillen tussen onderwijssystemen en daaruit voortvloeiende verschillen in vormen van kennisoverdracht en leerstrategieën.</p>	<p>Zorgt ervoor dat docenten zich (kunnen) bijscholen in het verzorgen van diversiteitsgevoelig onderwijs aan een internationaal zeer diverse groep studenten.</p> <p>Biedt mogelijkheden voor docenten om buitenlandervaring op te doen (Erasmus voor docenten/ AUC).</p>

MAATSCHAPPELIJKE RELEVANTIE

De VU wil positie innemen in de internationale wetenschappelijke gemeenschap, en zich verhouden tot haar regionale omgeving vanuit verantwoordelijkheid naar de Nederlandse samenleving. De VU wil een actieve bijdrage leveren aan de belangrijke maatschappelijke vraagstukken en thema's, vanuit haar visie op de noodzaak tot verduurzaming van de samenleving.

Rol student

Heeft een belangrijke adviserende rol binnen het onderwijs in de vorm van bijvoorbeeld facultaire medezeggenschap en lidmaatschap van opleidingscommissie.

Staat open voor en is geïnteresseerd in verantwoordelijkheid ten opzichte van de maatschappij.

Participeert in een Community Service Programma, passend bij de opleiding.

Oriënteert zich actief op een maatschappelijke of wetenschappelijke carrière.

Rol docent

Kent zijn of haar positie in de onderwijsorganisatie en alle rechten en plichten die daar onder vallen.

Is zichtbaar in relevante maatschappelijke debatten.

Bereidt studenten voor op betrokken burgerschap in alle geledingen van de maatschappij.

Verbindt binnen de context van zijn of haar onderwijs, het doen van maatschappelijk relevant onderzoek met participatie in het Community Service programma.

Draagt het Community Service programma zichtbaar een warm hart toe.

Brengt casuïstiek uit het werkveld in in het onderwijs.

Rol organisatie

Kent een duidelijke en transparante structuur waarbinnen de verantwoordelijkheden zijn vastgelegd.

Faciliteert samenwerkingsverbanden regionaal, nationaal en internationaal in onderwijs en onderzoek (financieel en logistiek) en speelt waar mogelijk samen met de UvA een actieve rol in de regio Amsterdam.

Heeft per opleiding een veldadviesraad.

Faciliteert stages en internships binnen (maatschappelijk verantwoord ondernemende) bedrijven en instellingen.

Zet het Community Service programma op, maakt docenten enthousiast en zorgt ervoor dat docenten zich (kunnen) bijscholen in het verzorgen van onderwijs in het kader van het Community Service programma.

Faciliteert contact met alumni en brengt alumni en studenten bijeen.

COLOFON

Uitgave
Kennisnetwerk Onderwijs VU

Naar een idee van:
Leden Leergang Onderwijskundig
Leiderschap, 2013- 2014

Uitwerking en teksten:
Marjolein Zweekhorst FALW, Inge van
Wijk VUMC, Joke van Saane GGL en
Gerhard van de Bunt FSW

Contact
Voor vragen, opmerkingen,
aanvullingen of suggesties kun
je mailen naar knowvu@vu.nl.

Fotografie
Studio VU

Vormgeving
Haagsblauw, Den Haag

Druk
Reprografie VU

KNOWVU.NL

MAART 2015